

Cardiff
Metropolitan
University

Prifysgol
Metropolitan
Caerdydd

Adeiladu a Adnewyddu Cynaliadwy

TAFLEN GLAWR Y POLISI

Manylion Allweddol

TEITL POLISI	<i>Adeiladu ac Adnewyddu Cynaliadwy</i>
DYDDIAD CYMERADWYO	<i>7 Mai 2025</i>
CORFF CYMERADWYOL	<i>Bwrdd Academaidd</i>
FERSIWN	<i>1</i>
DYDDIADAU ADOLYGU BLAENOROL	<i>Newydd</i>
DYDDIAD ADOLYGIAD NESAF	<i>Mawrth 2027</i>
CANLYNIAD ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB	<i>* Dim newid mawr</i>
POLISIŌAU / GWEITHDREFNAU / CANLLAWIAU CYSYLLTIEDIG	<i>Strategaeth Cynaliadwyedd Strategaeth Ymgysylltu Cynaliadwyedd Cynllun Rheoli Carbon 2024 – 2030 Polisi Cysur Thermol Polisi Cadwyni Cyflenwi Moesegol Polisi Caffael Cynaliadwy Polisi Rheoli Gwastraff Polisi Rheoli Dŵr Polisi Bioamrywiaeth Targedau cynaliadwyedd a ffocws ar reoli Carbon Cynllun Teithio</i>
DYDDIAD GWEITHREDU	<i>Mai 2025</i>
PERCHENNOG POLISI (TEITL SWYDD)	<i>Pennaeth Prosiectau Strategol, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Ystadau a'r Amgylchedd</i>
UNED / GWASANAETH	<i>Yr Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd</i>
E-BOST CYSWLLT	<i>pldavies@cardiffmet.ac.uk</i>

Rheoli Fersiwn

FERSIWN	DYDDIAD	RHESWM DROS NEWID
<i>1.0</i>	<i>Mai 2025</i>	<i>Fersiwn cyntaf</i>

Hyb Polisiâu

I gael rhagor o wybodaeth am bolisiâu:

- 1 Gallwch fynd i dudalennau'r Ysgrifenyddiaeth ar InSite drwy <https://outlookuwicac.sharepoint.com/sites/Secretariat>;
- 2 Gallwch fynd i'r Hyb Polisiâu drwy cardiffmet.ac.uk/about/policyhub; neu
- 3 Cysylltwch â policies@cardiffmet.ac.uk.

Cynnwys

Manylion Allweddol.....	Error! Bookmark not defined.
Rheoli Fersiwn	Error! Bookmark not defined.
Hyb Polisiau	Error! Bookmark not defined.
1 Cyflwyniad	Error! Bookmark not defined.
2 Polisi	Error! Bookmark not defined.
3 Rolau a Chyfrifoldebau	Error! Bookmark not defined.
4 Polisiau a Gweithdrefnau Cysylltiedig.....	Error! Bookmark not defined.
5 Adolygu a Chymeradwyo	Error! Bookmark not defined.

Polisi Adeiladu ac Adnewyddu Cynaliadwy

1 Cyflwyniad

1.1 Pwrpas

Mae Prifysgol Metropolitan Caerdydd yn cydnabod pwysigrwydd y rôl sydd ganddi i'w chwarae wrth ddiogelu ein hamgylchedd naturiol, yn lleol, yn rhanbarthol ac yn fyd-eang wrth hyrwyddo egwyddorion cynaliadwyedd ar draws ei holl weithgareddau, gan gynnwys adeiladu ac adnewyddu.

1.2 Cwmpas

- 1.2.1 Nod y Polisi hwn yw lleihau effaith amgylcheddol ein prosiectau adeiladu ac adnewyddu. Mae'r polisi hwn yn ymwneud â gweithgaredd adeiladu gan gynnwys adeiladu newydd, adnewyddu a phrosiectau cynnal a chadw sy'n arwain at effaith amgylcheddol.
- 1.2.2 Mae'r holl effeithiau i'w mesur a'u cofnodi fel rhan o dargedau Cynaliadwyedd a ffocws rheoli carbon achrediad ISO 14001 y Brifysgol.
- 1.2.3 Mae'r Brifysgol wedi'i lleoli ar ddau Gampws – Llandaf ar gyfer addysgu a Chyncoed ar gyfer addysgu a phreswyl: Neuaddau preswyl a swyddfeydd staff Plas Gwyn – Tŷ Alexander a CBAC.
- 1.2.4 Mae'r Polisi hwn yn cefnogi Nodau Datblygu Cynaliadwy rhifau 6; 7; 9; 11; 12; a 13.

1.3 Diffiniadau

- 1.3.1 **Nodau Datblygu Cynaliadwy** - Mae'r Nodau Datblygu Cynaliadwy yn set o 17 nod a sefydlwyd yn 2015 gan y Cenhedloedd Unedig. Bwriad y nodau yw creu byd mwy cynaliadwy a theg drwy fynd i'r afael â heriau byd-eang.
- 1.3.2 Mae **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015** yn gyfraith sy'n anelu at wella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Pwrpas y ddeddf yw sicrhau bod gweithredoedd yn diwallu anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion ei hunain.
- 1.3.3 **ISO 14001** Mae gweithgareddau'r Brifysgol yn cael effaith ar yr amgylchedd, ac rydym wedi ymrwmo i wella ein System Rheoli Amgylcheddol yn barhaus ac i ragori ar ofynion ISO 14001. Cefnogir hyn gan gyhoeddiad ac adrodd ar amcanion clyfar a blaenoriaethau i gyflawni'r System Rheoli Amgylcheddol, y Strategaeth Gynaliadwyedd a'r Cynllun Rheoli Carbon gyda pholisïau thema cynaliadwyedd.

- 1.3.4 **Mae Carbon Net Sero** yn cyfeirio at y cydbwysedd rhwng faint o nwyon tŷ gwydr y mae'r Brifysgol yn ei gynhyrchu a faint sy'n cael ei dynnu o'r atmosffer. Gellir ei gyflawni drwy gyfuniad o leihau allyriadau a dileu allyriadau.
- 1.3.5 **Sgôr SKA** - Offeryn gwerthfawr ar gyfer meincnodi ac ardystio prosiectau dodrefnu swyddfa fwy gwyrdd yn y DU. Mae'r system raddio yn helpu i fesur cynaliadwyedd ar draws ffactorau fel defnydd ynni a dŵr, allyriadau CO₂, deunyddiau, gwastraff a llygredd. Mae'n gweithio drwy neilltuo lefel ardystio efydd, arian neu aur yn seiliedig ar berfformiad yn erbyn dros 100 o fesurau arfer da.

2 Polisi

- 2.1 Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015), mae Prifysgol Metropolitan Caerdydd yn cydnabod diffiniad eang o gynaliadwyedd, yn seiliedig ar ymgysylltu â datblygiad sy'n diwallu anghenion y presennol, heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion ei hunain.
- 2.2 Rydym yn deall bod ein gweithgareddau yn cael effaith ar yr amgylchedd, ac rydym wedi ymrwymo i wella ein System Rheoli Amgylcheddol yn barhaus ac i ragori ar ofynion ISO 14001.
- 2.3 Rydym wedi ymrwymo i ymgorffori'r nodau perthnasol yn ein proses fusnes ac academiaidd, fel y nodir, mae Nodau Datblygu Cynaliadwy rhifau 6; 7; 9; 11; 12; a 13 yn arbennig o berthnasol i'r Polisi hwn.
- 2.4 Mae Strategaeth 2030, cynllun strategol y Brifysgol, yn gosod cynaliadwyedd yn gadarn wrth ei gwraidd drwy nodi 'Dyfodol Carbon Isel' fel blaenoriaeth strategol. Bydd y Brifysgol yn cyflawni ei nod o ddod yn Ddi-Garbon Net ar gyfer allyriadau Cwmpas 1 a Chwmpas 2 erbyn 2030; ac ochr yn ochr â hyn bydd yn symud ymlaen â'r gwaith o leihau ei allyriadau Cwmpas 3 30% erbyn 2030 gyda'r nod o gyflawni allyriadau Carbon Sero Net ar gyfer Cwmpas 3 erbyn 2040.
- 2.5 Mae'r Brifysgol wedi treialu offer a methodolegau ar gyfer asesu effeithiau amgylcheddol ar gyfer prosiectau adnewyddu a gosod dethol. Mae'r rhain yn cynnwys cymhwyso system meincnod ffitiadau Sgôr SKA sydd wedi arwain at ardystiad efydd ac arian gan aseswyr cymwys allanol. Bydd y defnydd o'r offer diweddaraf a'r mesurau arfer da yn cael eu hadolygu a'u gweithredu'n barhaus i gefnogi'r targedau System Rheoli Amgylcheddol a lleihau carbon a osodwyd gan y Brifysgol. Mae'r rhain yn ystyried y canllawiau a'r fethodoleg arfer gorau diweddaraf ar gyfer adrodd a chofnodi effeithiau lleihau carbon ac amgylcheddol ar gyfer prosiectau, gwaith a gwelliannau adnewyddu a datgarboneiddio.
- 2.6 Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i weithredu dulliau a thechnoleg datgarboneiddio ar draws yr ystâd. Mae hyn yn cynnwys rhaglenni gwella gan

gynnwys disodli seilwaith presennol yn raddol gyda dulliau adnewyddadwy mwy effeithlon i leihau carbon gan gynnwys Solar / PV, BESS, goleuadau LED, Pympiâu Gwres Ffynhonnell Aer a phrosiectau peilot eraill sy'n cynnwys gosodiadau foltedd isel DC ar gyfer goleuadau a phŵer ledled adeiladau. Mae mesurau eraill i leihau effeithiau amgylcheddol yn cynnwys ynni, teithio a thrafnidiaeth, deunyddiau, gwastraff, ecoleg, bioamrywiaeth, llygredd a lles.

- 2.7 Bydd y dulliau a fabwysiadwyd yn gwella effeithlonrwydd adnoddau, yn lleihau costau rhedeg, ac yn cefnogi carbon sero net. Gall pob cam a phroses wrth ddylunio ac adnewyddu, adeiladu a gweithredu adeiladau gyfrannu at welliannau cynaliadwyedd a bydd y Brifysgol yn mabwysiadu camau ar gyfer cyflawni prosiectau adeiladu ac adnewyddu i leihau effeithiau amgylcheddol. Mae'r Brifysgol yn cydnabod na fydd bob amser yn bosibl dilyn pob cam ar gyfer gwaith a gwelliannau llai, fodd bynnag, bydd y themâu a'r blaenoriaethau allweddol yn cael eu dilyn.
- 2.8 Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i sicrhau bod yr holl waith adeiladu, adnewyddu a gwelliannau yn cyd-fynd ag arferion gorau ar gyfer cynaliadwyedd. Drwy fabwysiadu'r polisi hwn, ein nod yw lleihau ein heffaith amgylcheddol, hyrwyddo cadwraeth adnoddau, a gwella cynaliadwyedd hirdymor ein hamgylchedd adeiledig.

3 Rolau a Chyfrifoldebau

- 3.1 Drwy reoli'r Rhaglen Gyfalaf, adroddir ar gynnydd allweddol yn gyntaf i'r Grŵp Gwaith Gweithredu ar yr Hinsawdd ac yna i'r Pwyllgor Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd.
- 3.2 Rhoddir ystyriaeth i'r ffordd orau y gall ein rhaglenni adeiladu ac adnewyddu cyflawni targedau'r Brifysgol ar gyfer allyriadau carbon, lleihau gwastraff, teithio cynaliadwy, effeithlonrwydd dŵr ac enillion bioamrywiaeth.

4 Polisiâu a Gweithdrefnau Cysylltiedig

- 4.1 Cynllun Rheoli Carbon 2024 – 2030
- 4.2 Strategaeth Cynaliadwyedd
- 4.3 Strategaeth Ymgysylltu Cynaliadwyedd
- 4.4 Polisi Cysur Thermol
- 4.5 Polisi Cadwyni Cyflenwi Moesegol
- 4.6 Polisi Caffael Cynaliadwy
- 4.7 Polisi Rheoli Gwastraff
- 4.8 Polisi Rheoli Dŵr
- 4.9 Polisi Bioamrywiaeth
- 4.10 Cynllun Teithio

4.11 Targedau cynaladwyedd a ffocws rheoli Carbon.

5 Adolygu a Chymeradwyo

5.1.1 Bydd perchennog y polisi yn darparu diweddariadau o'r Polisi a thargedau Cynaliadwyedd cysylltiedig a ffocws rheoli carbon i'r Gweithgor Gweithredu Hinsawdd i ddechrau ac yna i Bwyllgor Amgylchedd, Ystadau a Chynaliadwyedd y Brifysgol.